

3/18
Ročník
XXVII.

XAVER

ČASOPIS BANSKOBYSTRICKÝCH BOHOSLOVCOV

*Kráčaj
v mojej
prítomnosti
a buď
dokonalý*
(Gn 17,1)

06/
NOVÁ
PÄTKA

*Seminárni
prváci*

16/
25 ROKOV
SEMINÁRA

*Jozef
Mikuláš*

22/
SVÄTÝ
AUGUSTÍN

*Adam
Murko*

28/
SVÄTOSŤ
CEZ KOPIRÁK

*Martin
Ščiúry*

OBSAH

Úvodník	03	22	Veľký hriešnik a postupne veľký svätec - Augustín
Čo sa udialo od leta?	04	25	Skúsenosť so svätým
Seminárni prváci	06	26	Život v radosi
Nové Blahoslavené	11	28	Svätosť cez kopirák
25 rokov seminára	16	31	Osemsmerovka
Prídete aj vy? (Úvaha)	18	32	Báseň
Kolko stojí človek? (Úvaha)	21		

XAVER časopis bohoslovcov Banskobystrickej diecézy · ročník: XXVII. · číslo: 3/2018
vychádza ako občasník · rozširuje sa svojpomocne · šéfredaktor Adam Murko ·
technické a grafické spracovanie Martin Ščúry a Oto Dokoupil · teologický poradca
ThLic. Ján Viglaš · jazyková korektúra Mgr. Erika Brezánka · fotky v časopise sú
zo seminárneho archívu (ak nie je uvedené inak) · fotky na obálke: unsplash.com

adresa redakcie:
Kňazský seminár
sv. Františka Xaverského
Banská 28
976 32 Badín, Slovakia

cirkevné schválenie:
Biskupstvo Banská
Bystrica, č. 1377/98
tlač: Alfa print, Martin
ISSN 1335-2628

web: www.xaver.sk
tel: +421 48 418 26 02
e-mail: redakcia@xaver.sk
bankové spojenie časopisu
IBAN: SK58 8360 5207
0042 0527 6308

Milý čitateľ časopisu Xaver,

je tu čas, keď vychádza ďalšie číslo bohosloveckého časopisu. Témou tohto čísla sú nasledujúce sviatky, ktoré slávime po celom svete. V tento čas prichádza množstvo ľudí na cintoríny zapáliť sviečky svojim známym, príbuzným... Niektorí možno ani nevedia, prečo vlastne zapalujú sviece. No pre nás kresťanov je to aj čas spomienok na svätých, ktorí sú ukrytí pred zrakom sveta a svoju svätosť žili v tichosti a utiahnutosti. Nikto o nich takmer nevedel, pretože žili život, ktorý ničím nevynikal, no predsa rozdávali okolo seba lásku, pokoj a trpezlivosť. Svietili nám, aj keď sme o tom nevedeli. Stali sa svätými svojimi každodennými rozhodnutiami pre Krista a jeho lásku, ktorá sa rozdáva a zabúda na seba. To je svätosť. Spomienka na všetkých verných zosnulých nám zas dáva možnosť prosieť za duše, ktoré v niečom pochybili a očisťujú sa pred vstupom do nebeskej vlasti. Je našou úlohou pomáhať si, takže teraz my prosíme za tieto duše a potom ony budú prosieť za nás.

Nebojme sa zamyslieť nad naším životom a prehodnotiť ho, aby sme sa raz všetci stretli v nebeskom domove. Často netreba veľa, len milovať – tak ako Kristus. Prosme si o túto lásku.

S pozdravom

Dominik Kučera

ÚVODNÍK

Čo sa udialo od leta?

Počas leta sa konali dva miništrantské tábory.

Prvý turnus pre najstarších miništrantov sa uskutočnil v Tatranskej Lomnici. Bývalo sa vo fare u miestneho pána farára. Počasie nebolo ideálne, ale pre miništrantov sme pripravili veľa zábavy.

Druhý turnus priniesol aj jednu veľkú zmenu. Najmladší miništranti sa mohli spoznať so staršími miništrantami a niečo sa od nich naučiť, nájsť si nových kamarátov a v neposlednom rade spoznať Bohoslovcov. O zážitky tento rok veru nebola núdza. Túlili sme sa po okolí Štiavnických Baní, navštívili sme mnoho historických pamiatok a spoznali sme krásy tohto regiónu. Kto nebol, možno nepochopí. No kto bol, bude na to azda dlho v dobrom spomínať.

Veni Sancte

Nová Baňa

27. 9. / Veni Sancte

V tento deň sme oficiálne začali štúdium slávnostnou svätou omšou, pri ktorej sme vzývali Ducha Svätého. Tento deň – Veni Sancte (Vzývanie Ducha Svätého) pokračoval v aule za účasti našich predstavených, otca biskupa a následným slávnostným obedom.

2. 10. / Návšteva farnosti Nová Baňa

Už tradične, ako každý rok, sme navštívili na pozvanie pána dekana Petra Mišíka farnosť Nová Baňa. Pravidelne sa tam koná roľnícka nedeľa, kde obdivujeme nádhernú a veľmi namáhavú prácu ľudí z farnosti, ktorí tvoria z darov zeme

(krátky aktuality)

úchvatné obrazy a dekorácie. Je neuveriteľné, čo všetko sa dá vytvoriť z plodov zeme.

4. 10. / Štvrtstoročnica seminára

25. výročie seminára sme slávili za účasti všetkých doterajších rektorov na čele so súčasným žilinským otcom biskupom Mons. Tomášom Galisom – prvým rektorom seminára. Po slávnostnej omši sme mali slávnostnú večeru, kde boli pozvaní všetci učitelia, predstavení, zamestnanci a samozrejme aj Bohoslovci.

7. 10. / Obliečka štvrtákov

V prvú októbrovú nedeľu sa konala v našom seminári obliečka bratov štvrtákov. Ich reverendy požehnal rektor seminára v Badíne za hojnej účasti rodičov a známych. Keďže sme nedávno slávili 25. výročie založenia seminára, každý Bohoslovec si mohol pozvať aj svojich rodičov, ktorým v rámci dňa otvorených dverí mohli poukazovať rôzne zákutia seminára, kam sa bežný človek len tak ľahko nedostane. Slávnostným obedom sme ukončili krásnu nedeľu s množstvom nádherných chvíľ.

Ak máte cestu okolo Badína, radi vás tu privítame (pokiaľ práve nemáme duchovnú obnovu alebo cvičenia). Stačí, keď sa väčšia skupina ohlásí vopred. Menšia môže prísť aj bez ohlásenia. Tešíme sa na vás...

25. výročie

Obliečka

Zdenko Bartoš, 4. ročník

NOVÁ PÄŤKA

Zoltán
Višťan

Odkiaľ pochádzaš a kde si predtým študoval/pracoval?

Pochádzam zo Šiah a bývam v časti Tešmák, ktorá je filiálkou farnosti Ipelské Predmostie. Na strednej škole som bol pred trinástimi rokmi a navštevoval som Stredné odborné učilište poľnohospodárske s odborom agropodnikateľ (2001 – 2005) v Šahách. Potom som pracoval rok v poľnohospodárstve a neskôr dvanásť rokov v stavebninách.

Čo ťa viedlo ísť študovať teológiu?

Od detstva som vo svojom srdci prechovával túžbu stať sa Božím služobníkom. No napriek mojej túžbe stať sa kňazom mi Pán dal zažiť ešte inú životnú skúsenosť... Odstupom času počas kázne kňaza v našej dedine som sa rozhodol povedať Bohu: Tu som.

Seminár je miesto, ktoré je úplne odlišné od vonkajšieho sveta, a preto si treba zvykať na nové veci. Na čo si si zvykol najrýchlejšie a naopak na čo si nevieš zvyknúť?

Najrýchlejšie som si asi zvykol na kolektív, či jedlo alebo vstávanie, keďže vstávať som bol zvyknutý už predtým z roboty. Nevieť si zvyknúť na to, že sa musíme učiť spoločne, lebo aj každým zvukom, čo i len písania na počítači, sa navzájom vyrušujeme. Ťažké je pre mňa zvyknúť si na program, lebo tie časy sa niekedy menia, ako idú dni, dúfam ale, že sa to všetko ešte nejako zvládne.

Čo rád robíš vo svojom voľnom čase?

Varím, pečiem, a milujem drobnochovateľstvo a záhradkárstvo.

Po lete, ako to už býva, do seminára prichádzajú noví členovia, noví Bohoslovci. Samotný nadpis nám prezrádza, že ide o päťicu našich prvákov, ktorých Vám chceme predstaviť. Preto sme im položili pár otázok, na ktoré nám odpovedali; a vy, milí čitatelia, máte možnosť spoznať ich cestu povolania. Cestu, ako ich priviedol Boží hlas do seminára.

Odkiaľ pochádzaš a kde si predtým študoval/pracoval?

Pochádzam z Plášťoviec. Absolvoval som Strednú odbornú školu poľnohospodársku v Šahách. Pracoval som na družstve. Po základnej vojenskej službe som išiel študovať teológiu do Maďarska. Po škole som pracoval vo výrobe osem rokov. Rozhodol som sa ísť opäť študovať Katolícku vysokú školu vo Váci. Po škole som začal vyučovať na viacerých školách doma i v okolí.

Čo ťa viedlo ísť študovať teológiu?

Ako ste si mohli v predošlej časti všimnúť, som životne skúsenejší a počas tých rokov som prehĺbil svoju túžbu po Bohu a pochopil, že Boh ma volá do služby v jeho vinici.

Seminár je miesto, ktoré je úplne odlišné od vonkajšieho sveta, a preto si treba zvykať na nové veci. Na čo si si zvykol najrýchlejšie a naopak na čo si nevieš zvyknúť?

Lahko si zvykám na štúdium, pretože to nie je ďaleko od môjho odboru. Je ale pre mňa zvláštne, že som zmenil svoje pôsobenie, a teda že zrazu sa cítim ako žiak, nie ako učiteľ.

Čo rád robíš vo svojom voľnom čase?

Doma som bol vedúci 9. skautského zboru sv. Juraja v Plášťovciach, kde sme každý druhý týždeň mali detský program a cez leto sme robili tábory. Okrem toho som bol vedúci zväzu Rákócziho v Plášťovciach. Mal som aj krúžok sakrálnej turistiky. V seminári rád čítam.

A portrait of a young man with short dark hair, wearing a white button-down shirt, smiling slightly. He is positioned in the upper right portion of the page, behind the main title.

Attila Marko

Odkiaľ pochádzaš a kde si predtým študoval/pracoval?

Pochádzam z Balogu nad Iplom. Študoval som na Strednej odbornej škole v Šahách odbor podnikanie. V roku 2016 som sa začal učiť po francúzsky v Institute France v Budapešti, kde som strávil šesť mesiacov. Po kurze som išiel do Francúzska, kde som prežil rok v kláštore Hautecombe. V kláštore sme mali biblicko-teologickú formáciu. Keď som sa odtiaľ vrátil, mal som na starosti mládežnícku misiu pre ľudí vo veku 18 – 30 rokov.

Čo ťa viedlo ísť študovať teológiu?

Súčastou formácie boli tridsaťdňové tiché duchovné cvičenia podľa sv. Ignáca z Loyoly vo Švajčiarsku. Počas duchovných cvičení bola možnosť k pros-

be o modlitbu za seba. Počas tejto modlitby dostal jeden spolubrat citát zo Sv. Písma – Jn 15,16 (Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás...). Keď som uvažoval nad týmto úryvkom, začalo sa vo mne utužovať povolanie ku kňazstvu a to mi dávalo pokoj a radosť.

Seminár je miesto, ktoré je úplne odlišné od vonkajšieho sveta, a preto si treba zvykať na nové veci. Na čo si si zvykol najrýchlejšie a naopak na čo si nevieš zvyknúť?

Nezvykol som si vstávať ráno o 5.30 h. Najrýchlejšie som si zvykol na modlitbu breviára.

Čo rád robíš vo svojom voľnom čase?

Rád cestujem a tu v seminári rád čítam a učím sa jazyky.

Martin Lenhardt

Odkiaľ pochádzaš a kde si predtým študoval/pracoval?

Pochádzam z dedinky Malá Lehôtka neďaleko Prievidze, ktorá je súčasťou farnosti Veľká Lehôtka. Absolvoval som Gymnázium Vavrinca Benedikta Nedožerského v Prievidzi, kde aj dozrela moja túžba ísť študovať teológiu.

Čo ťa viedlo ísť študovať teológiu?

Tak určite je to túžba, ktorá má sprevádzať, povedal by som, celý život. Už od prijatia prvých sviatostí sa v mojom vnútri ozývala túžba stať sa kňazom. Postupom času sa táto túžba zväčšovala a Boží hlas neustále hovoril: „Pod' za mnou!“

Až prišiel čas definitívne sa rozhodnúť a vo 4. ročníku na gymnáziu som povedal Pánu

Bohu **ÁNO**, idem za tebou a chcem ťa nasledovať.

Seminár je miesto, ktoré je úplne odlišné od vonkajšieho sveta, a preto si treba zvykať na nové veci. Na čo si si zvykol najrýchlejšie a naopak na čo si nevieš zvyknúť?

S istotou môžem povedať, že najrýchlejšie som si zvykol na stravu, ktorá je tu. Troška si ešte neviem zvyknúť na skoré ranné vstávanie, ale myslím si, že to je len otázka času.

Čo rád robíš vo svojom voľnom čase?

Vo svojom voľnom čase rád hrávam na akordeóne a rád spievam. Veľmi ma baví chodiť do prírody, aj keď nie je na to veľa času. V poslednom čase som si oblúbil jazdu na motorke, zatiaľ síce len s kamarátom.

Oto

Dokoupil

Odkiaľ pochádzaš a kde si predtým študoval/pracoval?

Pochádzam z mestečka Sliac, ktoré je momentálne najznámejšie asi letiskom a medzinárodnými leteckými dňami SIAF. Predtým, ako som sa ocitol v seminári, som študoval odbor multimédiá na SPŠ Jozefa Murgaša v Banskej Bystrici.

Čo ťa viedlo ísť študovať teológiu?

Ísť študovať teológiu ma viedla asi túžba stať sa kňazom. K tejto túžbe som však musel dospieť, stalo sa to asi tou klasickou frázou, že ma Boh zavola. Po nejakom čase som uznal, že aj toto je cesta, ktorou sa môj život môže pobrať, a myšlienky, čo od detstva prichádzali, môžu byť naozaj Božím volaním.

Seminár je miesto, ktoré je úplne odlišné od vonkajšieho sveta,

a preto si treba zvykať na nové veci. Na čo si si zvykol najrýchlejšie a naopak na čo si nevieš zvyknúť?

Neviem si zvyknúť na skoré vstávanie, keďže mi to robievalo problémy. Prekvapivo za tých pár týždňov som si pomerne rýchlo zvykol. Nespomínam si, čo by bolo naozaj až také ťažké, že by som si na to nevedel zvyknúť. Mal som ťažké srdce na to, že po obojde máme povinné štúdium v našej triede, kde máme prednášky.

Čo rád robíš vo svojom voľnom čase?

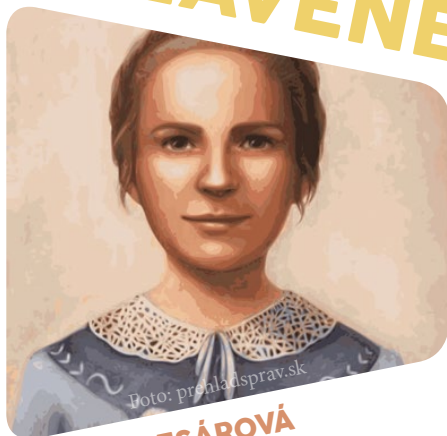
Vo svojom voľnom čase sa radi rozprávame – asi je to ešte v rámci spoznávania, alebo si zahráme stolný futbal či normálny futbal. Občas ešte zvyknem vybehnúť na bicyklo

Ďakujeme prvákovi za krátke predstavenie sa. Zároveň prosíme všetkých čitateľov o modlitby za nich, ale aj za tých, ktorí ešte len uvažujú nad cestou kňazstva.

NOVÉ BLAHO SLAVENÉ

ALFONZA MÁRIA EPPINGEROVÁ

ANKA KOLESÁROVÁ

Vyhlásiť niekoho za blahoslaveného (blahorečiť) v jednoduchosti znamená povolenie verejnej úcty nejakej osobe pre dané územie (napr. národ alebo diecéza), alebo určitú skupinu veriacich (napr. rehoľa), ktorá sa tak stáva vzorom a orodovníkom pre veriacich. Tomuto vyhláseniu predchádza spravidla zdĺhavý proces, počas ktorého je osoba nazývaná aj ako Boží služobník (alebo ctihodný). Celý proces sa však završuje až vyhlásením za svätého, ktoré je pre celú Cirkev. Na Slovensku sme v nedávnej dobe

mali možnosť zažiť blahorečenie bl. Titusa Zemana a bl. Anny Kolesárovej, ktoré sa konalo v septembri v Košiciach. Naše sestry z Kongregácie Božského Vykupiteľa, ktoré pôsobia aj u nás v kňazskom seminári však majú o dôvod na radosť navyše, keďže sa v septembri konalo aj blahorečenie ich zakladateľky bl. Alfonzy Márie Eppingerovej. Preto sme využili túto príležitosť a v nasledujúcich riadkoch vám prinášame priblíženie týchto dvoch blahoslavených žien.

O novej blahoslavenej Alfonze Márii Eppingerovej sme sa rozprávali so sestrou Tarziciou, ktorá je predstavená komunity Kongregácie Božského Vykupiteľa v našom kňazskom seminári.

1. Kto bola Alfonza Mária Eppingerová?

Pred zrakom sveta bola úplne bezvýznamné dievča: najstaršia dcéra v početnej rodine veľmi chudobných alsaských roľníkov. Nemala však žiadne vzdelanie. Bola krehkého zdravia a od detstva poznala, čo znamená byť chorá. Toto dievča túžilo byť svätou. Už ako dieťa sa neustále zaoberala myšlienkou, ako lepšie spoznávať Boha, vrúcne ho milovať a viac sa mu zaľúbiť. Od útleho veku Boh ju formoval a použil ako nástroj na uskutočnenie svojich plánov. Jej vyvolená duša a výnimočná osobnosť zanechala na všetkých, ktorí sa k nej priblížili, silný a blahodarne pôsobiaci dojem, lebo bola vychovávaná v škole Vykupiteľa a v škole jeho kríža.

2. Aký mala život?

Časovo môžeme povedať, že krátky, veď žila len necelých 53 rokov. Jej pozemský život bol naplnený tak utrpením, ako aj Božím požehnaním. V skratke povedané – na zemi krásne prežitý život s Bohom a pre Boha.

3. Ako vznikla vaša kongregácia?

Dňa 28. augusta 1849 Alžbeta Eppingerová so súhlasom biskupa Rässa a v spolupráci s miestnym farárom Jánom Dávidom Reichardom založila Kongregáciu dcér Božského Vykupiteľa, ktorá od roku 1863 nesie názov Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa. Prvé sídlo bolo v tzv. "Kláštórikú" v Niederbronne, ktorý sa do dejín

zapísal ako prvé miesto uskutočňovania poslania založenej rehole. Z niederbronnskej kongregácie vznikli za rôznych okolností, ešte počas života matky Alfonzy Márie, nové reholné spoločenstva vo Viedni, Würzburgu a Šoproni.

4. Čo je hlavnou charizmou kongregácie a kde všade vo svete pôsobí?

Charizma sestier Božského Vykupiteľa je zakorenená v charizme matky Alfonzy Márie. „Charizmou matky Alfonzy Márie je rozjímať o tajomstve vykúpenia, z neho žiť a pomáhať iným nájsť prístup k tomuto tajomstvu.“ Aj dnes sestry svojou prítomnosťou a službou naďalej zmierňujú ľudskú biedu a túžia podľa vzoru bl. Alfonzy Márie dať ľuďom pocítiť, ako ich Boh miluje, na štyroch kontinentoch sveta – Nemecko, Holandsko, Francúzsko, Portugalsko, Rakúsko, Kamerun, Angola, Namíbia, Argentína, Česko, Slovensko, Maďarsko, Ukrajina, Amerika, Rím, India. Ide o miesta pôsobenia všetkých troch kongregácií, ktoré pochádzajú zo založenia bl. Alfonzy Márie.

5. Na jej blahorečení ste sa aj osobne zúčastnili. Aké sú vaše dojmy z tejto slávnosti?

Bezprostrednú prípravu predchádzalo putovanie po stopách matky Alfonzy Márie. Deň pred blahorečením mali sme milosť navštíviť miesta, kde sa narodila, vyrastala, trpela a zasvätila svoj život Bohu. Samotnú slávnosť blahorečenia som prežívala s vďačnosťou za dar povolania a pozvania do tejto veľkej duchovnej rodiny. Silným momentom pre mňa bola chvíľa pred začatím slávenia Eucharistie, keď som si všimla obraz, ktorý bol ešte zahalený. Zaujímavosťou bolo to, že cez zahalený obraz prerážali črty jej usmievavej tváre. Spomenula som si na jej príhovor k sestrám: „Prosím Spasiteľa, aby som po smrti mohla byť zabudnutá, aby sa o mne nehovorilo.“ A napriek tomu sa nám prihovárala aj cez zahalený obraz! Uvedomila som si, že svätosť života sa nedá len tak niečím zakryť, či ukryť... tá prerazí všetko...

6. Čím Vás osobne zaujala bl. Alfonza Mária Eppingerová?

Aj keď bola nevzdelaná, napriek tomu bola výborným nástrojom v rukách Boha.

Je pre mňa inšpiráciou a pozvaním žiť v bežnom dni intenzívnejší vzťah s Bohom.

7. V čom nám všetkým môže byť bl. Alfonza Mária príkladom?

Poslušnosťou – vždy a za každých okolností. Aj keď sa to nezhodovalo s jej predstavou.

Jednoduchosťou – žila nenáročný, jednoduchý spôsob života. Múdroťou života – neúnavne hľadala pravé bohatstvo života – Boha.

Za rozhovor ďakuje *Slavomír Michna, 3. ročník*

Naše osobné svedectvá z blahorečenia Anky

Anna Kolesárová je príkladom čistej odovzdanosti v Božích rukách so zachovaním vlastnej identity – dcéry čistoty. S mladými z farnosti som sa zúčastnil na procese blahorečenia, po ktorom možno zhodnotiť skutočnú radosť spojenú s uvedomením, že v každej dobe si Otec hľadá ľudí s prebodnutým srdcom. Vidieť tisíce mladých, ktorí sa s pocitom radosti tlačia na štadióne vďaka oslave, je povzbudením, že apoštolát čistoty a celibátu je svedectvom jednoty a účasti na Božom živote v milosti a bez hriechu.

Pavol Škovránek, 5. ročník

Zorganizoval sa zájazd a 1. septembra veľmi skoro ráno sme nasadli do autobusu a naším cieľom boli Košice. V Košiciach ma milo prekvapil počet ľudí, ktorí sem prišli na túto slávnosť. Bolo to veľmi krásne. I keď na štadióne bolo okolo 30000 ľudí, aj tak sa mi podarilo stretnúť veľa známych tvári. Z tejto slávnosti si odnášam veľké povzbudenie, že čistota má aj v dnešnej dobe svoje miesto a otázku, či by som aj ja dokázal stáť za tým, že radšej smrť ako hriech.

Oto Dokoupil, 1. ročník

1. september 2018 zanechal vo mne nezabudnuteľné dojmy. Jedným z nich bol aj nádherný deň, s prekrásnou modrou oblohou. Tentokrát nepriaznivé predpovede počasia nevyšli!

Akoby aj sama Božia príroda chcela svedčiť v prospech tejto dievčiny a modré nebo bez jediného obláčika oslavovalo mučenicu čistoty. Keď sa okolo 9.00 hod. vyhuplo slnko nad stan, kde sa mala slúžiť slávnostná svätá omša, svojimi žiariacimi lúčmi aj ono ohlasovalo všetkým prítomným, že Slovensko má novú blahoslavenú – Annu Kolesárovú – a tak prispelo k tejto slávnostnej chvíli svojím podielom. Milujem prírodu – toto prekrásne Božie dieło – všade okolo vidím dotyk Božej ruky, možno práve preto som to vnímala tak intenzívne a v srdci sa mi rozohorela zvláštna tajomná radosť. Deo gratias!

Sr. Patrícia

25 ROKOV SEMINÁRA

Život každého človeka je spätý aj s pripomenutím si rôznych jubileí. Či sú to životné jubileá, výročia pri rôznych príležitostiach alebo aj výročia, kde myslíme na našich drahých zosnulých. Je to rôzne. Jedno jubileum slávime aj my, respektíve náš seminár. Presnejšie je to 25. výročie postavenia a požehnania stavby obnoveného diecézneho kňazského seminára.

História novej budovy seminára sa začala písať už v roku 1991, keď ešte vo vtedajšej farskej záhrade v Badíne pri Banskej Bystrici požehnal Mons. Rudolf Baláž základný kameň a pozemok stavby. Na tejto slávnosti boli prítomní mnohí kňazi, vtedajší apoštolský nuncius Giovanni Coppa, všetci slovenskí biskupi, zástupcovia štátnej i regionálnej správy, ako aj veriaci z celej diecézy. Požehnanie novovybudovaného seminára a konsekrácia kaplnky sa uskutočnili 4. 10. 1993, teda presne pred 25 rokmi. Prvým rektorom seminára bol Mons. Tomáš Galis, dnešný žilinský biskup, ktorý funkciu zastával do roku 1999. Od 1. septembra 1999 sa stal druhým rektorom Mons. Vojtech Nepšinský, farár a dekan vo Zvolene. Tretím a zároveň súčasným rektorom seminára sa od 1. júla 2010 stal ThLic. Ján Viglaš.

Najvýznamnejšou udalosťou v histórii seminára

v Badíne bola návšteva dnes už svätého pápeža Jána Pavla II., ktorý dňa 12. septembra 2003 prišiel na pastoračnú návštevu Banskobystrickej diecézy. Pri tejto príležitosti završil svoju návštevu práve v seminári, kde za prítomnosti predstavených seminára, prednášajúcich, kňazov, bohoslovcov, sestričiek a zamestnancov požehnal oltárnu mozaiku v seminárnej kaplnke sv. Františka Xaverského, ktorú zhotovil páter Marko Ivan Rupnik SJ. Tieto historické chvíle nám pripomína aj pamätná izba, v ktorej bol sv. Ján Pavol II. v čase návštevy nakrátko ubytovaný.

Drahí čitatelia, prosím vás o modlitby za nové duchovné povolania pre našu diecézu, pre náš seminár. Modlite sa aj za nás, ktorí sa pripravujeme na kňazstvo v priestoroch nášho diecézneho seminára. Vďaka patrí aj vám za vašu podporu, za vaše modlitby.

Ďakujeme!

Jozef Mikuláš, 3. ročník

Prídete aj vy? Halloween párty sa začína!

„Kam všetci utekajú? Prečo majú oblečené masky?“ Pýta sa dievča svojej mamy. „Dnes je Halloween a je potrebné vystrašiť čo najviac ľudí.“ „Mami, a my tam nepôjdeme?“ „Nie, my nepotrebujeme naháňať strach, my budeme svetlom, ktoré zasvieti všade tam, kde je tma.“ Odpoveď matky dcéru zarmútila. „Pod', pôjdeme zapáliť sviečku babke a dedkovi na cintorín, na miesto, kde je ticho, svetlo, nádej, že svätí sa za nás prihovárajú v nebi.“

Prežívame obdobie, keď si spomíname na všetkých svätých a našich zosnulých, ktorí odpočívajú v pokoji. Táto spomienka je aktuálna i v dobe strácania identity, kde najväčším deficitom je nevedomosť prijímania či neprijímania a zakrývania vlastnej osoby. Úvodný príbeh je filmom prehraným v myšlienkach rodičov a detí. Dokážeme sa zamyslieť nad maskami svojej osobnosti, maskami hercov, ktorých sledujeme či nasledujeme?

Možno často nepríjemné je vopred uvažovať nad smrťou. Čo je smrť z medicínskeho hľadiska? Je koncom života, zánikom všetkých životných funkcií, je konečné

vývinové štádium jedinca. Áno, smrťou sa končí pozemský život. Jediný rozdiel od iných živých bytostí je, že jedine človek si dokáže uvedomiť, že zomrie. Môže sa na smrť pripraviť. A čo po smrti? Smrťou sa duša oddelí od tela, ale pri vzkriesení Boh dá nášmu premenenému telu neporušiteľný život, keď ho opäť spojí s našou dušou. Ako Kristus vstal z mŕtvych a žije naveky, aj my všetci vstaneme z mŕtvych v posledný deň (KKC, čl. 1016).

Kresťanské posolstvo – doslova oznámenie, nás učí objektívne o smrti, že je síce dôsledkom prvotného hriechu, je výrazne ťažkou skúškou viery, ale

pozýva nás k optimizmu, že smrťou sa končí len pozemský život a otvára sa nám život nebeský. Ježiš nás všetkých už tu na zemi nazýva milovanými deťmi a pozýva nás k smrti vlastného „ja“, aby sme si uvedomili identitu milovaného syna a milovanej dcéry. Milovaní, veď my sme ľuďmi nádeje a živej viery, nie sme „zombíkmi“ prešlapujúcimi z nohy na nohu, zo strany na stranu. Krása našej viery spočíva v aktivite – byť svetlom všade tam, kde je tma – nepokoj, neporozumenie, nenávisť. A to je výzvou pre kresťana a nielen kresťana, ale je to výzva pre každého človeka.

Keď sa vrátim k úvodnému príbehu – rozhovoru dcéry a matky, tak mi napadne, že v dnešnom sekularizovanom svete, kde je strachu viac než dosť, si my sami spôsobujeme nepokoj, určitú paralýzu. Máme často samodarovanú moc rozhodovať sa pre dobro i zlo. Tak ako? Halloween či radšej Sviatok všetkých svätých? Mama odporúča návštevu cintorína a dcéra by rada strašila. Ak by sme zostali pri etymológii sviatku Halloween, tak máme po probléme, pretože staroanglický názov „All Hallows Even“ znamená

„predvečer sviatku všetkých svätých“. Avšak noc z 31. októbra na 1. novembra slávili pohanskí Kelti ako sviatok božstva Samnhaina, keď sa otvárala brána medzi týmto svetom a svetom mŕtvych. V čase silnejúcej sekularizácie a valcujúcej komercializácie sa tak stretli morbídne pohanské zvyky s kresťanským názvom sviatku, ktorému kradnú jeho nádherný obsah. Veď len vďaka Ježišovi Kristovi, ktorý dal zmysel životu, naša kresťanská viera vie premôcť i strach zo smrti, ktorý magické praktiky s pohanskými náboženstvami umocňujú. Zvyk obliekať si masky a byť tvorcom či „stvorcom“ strachu je prejavom návratu k týmto praktikám. Svätý Ján Pavol II. nás vyzýval slovami „nebojte sa“, „otvorte Kristovi brány“. A o tom to je. Umierame spolu s Kristom, aby sme žili naveky.

Milovaní čitatelia, slávme sviatok „Halloween“ v identite kresťana. Neponáhľajme sa a buďme tvorcami pokoja. Nikto nám nič nezvezme, ak si udržíme autentickosť skutočnej viery. Máme na všetko, čo pochádza od Krista. Požehnaný čas na ceste k svätosti!

Pavol Škovránek, 5. ročník

Kol'ko stojí človek?

Milí čitatelia časopisu Xaver, v tomto článku vás pozývam zamyslieť sa spolu so mnou nad hodnotou ľudskej osoby.

Žijeme v dobe, ktorú by som nazval dobou umelo vytvorených potrieb. Z každej strany sa na nás tlačí cez billboardy či rôzne médiá, ktorými sme obklopení, obrovské množstvo reklám ponúkajúcich nám produkty, ktoré „musíme mať“. Človeka stále viac hodnotíme podľa toho, čo má oblečené alebo z akého auta vystúpi. Jednoducho povedané, cena človeka je dnes priamo úmerná tomu, koľko dokáže minúť. To, aký človek je, čo má v srdci, sa často stáva druhoradým, ba priam nepodstatným. Takýto systém zmýšľania nás učí vyhľadávať len ľudí, z ktorých môžeme profitovať. Prevládajúci materializmus nás často robí slepými. Čím viac máme, tým viac chceme. Slovy Matky Terezy: „Nie je problém nasýtiť chudobných, problém je nasýtiť bohatých.“ Pri snahe nahonobiť si majetok však často zabúdame, že veci ako zdravie, láska, priatelia či rodina sa stále nedajú kúpiť. A ak vám ich niekto ponúkne za peniaze, budú falošné.

Milí čitatelia, berme si príklad z Krista, ktorý nás učí pokore a skromnosti. Učme sa ochotne pomôcť blíznym bez toho, aby sme sa zamerali na svoj profit, a vážme si všetkých ľudí bez ohľadu na to, akého sú spoločenského postavenia. Pamätajme vždy na to, že všetci sme stvorení na Boží obraz a hľadajme tento obraz v každom z nás.

Pavol Kordík, 2. ročník

**VELKÝ
HRIEŠNIK
A POSTUPNE
VELKÝ SVĚTEC**

Aj slovami nadpisu sa dá opísať život svätého Augustína. Dáva nám príklad, ako treba hľadať pravdu. Netreba sa uspokojiť, keď človek nenachádza pravdu, len treba hľadať a pravda si ťa nájde: „*Nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v Tebe, Bože.*“

Augustín sa narodil v severnej provincii Rímskej ríše v meste Tagaste. Mladosť prežil búrlivo. Kradol, hrešil, ale jeho matka sv. Monika sa za neho každý deň modlila. Modlila sa nepretržite 17 rokov. Jeho otec bol pohan a v Augustínovi videl svoje sny, ktoré nedosiahol. Otec sa obrátil a prijal kresťanstvo na smrteľnej posteli vďaka sv. Monike, ktorá veľmi trpela a modlila sa aj za svojho manžela.

Augustín odišiel študovať rečníctvo do Kartága. Našiel si ženu, otrokyňu, s ktorou žil vo voľnom zväzku a spolu mali syna Adeodata. Po čase sa vrátil do Tagaste aj so svojou konkubínou a synom. Jeho matka ho oplakávala v modlitbách pre jeho hriešny život a verila, že Boh jej modlitby vyslyší. Do rúk sa mu dostali aj sväté knihy, ale zavrhol ich, pretože sa mu videli naivné a nenašiel tam nič, čo by ho oslovilo. Prišiel do styku s manichejcami. Bol presvedčený, že oni mu ukážu pravdu, ktorú hľadal celým svojím srdcom, preto sa pridol do ich sekty. Manichejci hlásali dualizmus – boj medzi dobrým duchovným princípom a zlým hmotným princípom. „Usiloval a zhaňal som sa po Pravde, keď som Ťa, Bože môj, Tebe sa priznávam, lebo si sa zmiloval nado mnou, ako som sa Ti začal priznávať – keď som Ťa hľadal nie rozumom, ktorým si ma chcel povýšiť nad zvieratá, ale telesnými zmyslami.“

V Tagaste si otvoril rečnícku školu. Svoju konkubínu a syna nechal so sv. Monikou, ktorú

oklamal, že musí ísť na pár dní preč s priateľom. Prešiel do Ríma, kde si otvoril školu, lebo chcel naďalej vyučovať žiakov, a tak si zarobiť peniaze. Študoval Platóna, ktorý mu ukázal filozofiu, vďaka ktorej zavrhol blud manichejcov. Cítil sa byť oklamáný manicheizmom a to ho priviedlo až k akademickému skepticizmu (nič s istotou nemôžeme vedieť). V Ríme vydržal rok a prišiel do Milána. Tam prišla jeho matka a jeho rodina.

V Miláne sa stretol s biskupom Ambrózom. Začal počúvať jeho kázne. Videl, že je dobrý rečník. Ambrózove slová sa dotkli Augustínovho srdca, nachádzal v nich pravdu. Dlhو váhal a uvažoval nad jeho slovami. Hľadal samotu, v ktorej nad tým všetkým premýšľal. Raz našiel opustenú záhradu, kam sa so svojím priateľom prichýlil. O tejto udalosti píše vo svojich Vyznaniach: „Tak som hovoril a plakal v prehorkom kvílení svojho srdca. Tu, hľa, zo susedného domu počujem odrazu hlas, hlas, neviem či chlapca alebo dievčaťa, ktorý spevavým tónom často opakoval slová: „Vezmi, čítaj; vezmi, čítaj!“ Augustín začal čítať listy sv. Pavla. Zavrhol celý svoj hriešny život a obrátil sa a dal sa pokrstiť biskupovi Ambrózovi.

V Miláne dlho nepobudol a chcel sa vrátiť do Tagaste. Cestou domov v prístave Ostia zomrela jeho matka Monika, ktorá bola nesmierne rada za obrátenie Augustína. Po jej smrti sa znova vrátil do Ríma. Potom sa utiahol na otcovský majetok do Tagaste, kde viedol kláštorný život. Žena, s ktorou mal Adeodata, ho opustila v Miláne a jeho syna mu nechala. Adeodatus sa tiež stal rehoľníkom. Keďže Augustína mnohí ľudia vyhľadávali pre duchovnú pomoc, rozhodol sa presťahovať do mesta Hippo. Po čase sa stal kňazom, a keď zomrel biskup, bol vymenovaný za jeho nástupcu. Bojoval proti bludom, ktoré sa rozmnožili, písal knihy, založil ženské a mužské kláštory. Staral sa o chudobných.

Posledné roky života prežil ťažko. Do severnej Afriky vtrhol kmeň Vandalov. Pri službe umierajúcim ťažko ochorel a začal sa pripravovať na smrť. Pokiaľ sa mu dalo, robil skutky kajúcnosti, modlil sa kajúce žalmy. Uvedomoval si predošlé chyby, hriechy. Zomrel 28. augusta 430. Patrí medzi učiteľov Cirkvi a k štyrom najväčším cirkevným otcom západu.

Adam Murko, 2. ročník

V ČOM POVZBUDZUJE SVÄTÝ AUGUSTÍN DIAKONA 6. ROČNÍKA FILIPA GULAIA?

1. Akú myšlienku máš najradšej od tohto svätca?

„Miluj a rob, čo chceš! Ak mlčíš, mlč z lásky; ak rozprávaš, hovor z lásky; ak napomínaš, napomínaj z lásky; ak odpúšťaš, odpúšťaj z lásky. V hĺbke tvojho srdca nech je zakorenená láska. Z tohto koreňa sa nemôže narodiť nič iné, iba dobro.“

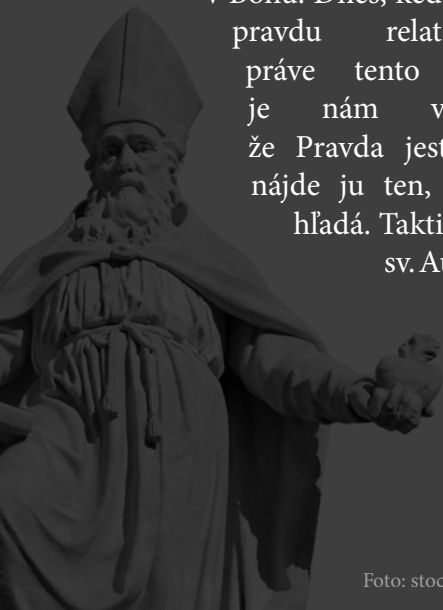
2. Je osoba tohto svätca stále aktuálna aj v tejto dobe?

Určite áno. Sv. Augustín bol veľkým hľadačom pravdy a našiel ju v Bohu. Dnes, keď mnohí pravdu relativizujú, práve tento svätec je nám vzorom, že Pravda jestvuje a nájde ju ten, kto ju hľadá. Taktiež nám sv. Augustín

ukazuje, že každý človek má vo svojom srdci miesto, ktoré dokáže zaplniť jedine Boh. Veľmi pekne to opísal slovami: „Nepokojné je naše srdce, kým nespočinie v tebe, Pane.“ Práve preto budme trpezliví, keď stretneme hľadajúcich ľudí. Ich cesta k Bohu možno bude trvať veľmi dlho, ale veď aj sv. Augustínovi to trvalo mnoho rokov!

3. Je niečo, čo ťa oslovilo na tomto svätcovi?

Je toho veľa. Jedna z vecí je jeho postoj k Cirkvi a problémom v nej. Ako biskup musel sv. Augustín riešiť viacero problémov, či už sa to týkalo bludov, alebo nehodných kňazov. Nebál sa to riešiť a napriek tomu stále mal lásku k Cirkvi. Bol veľký realista, vedel, že v Cirkvi vždy boli aj budú svätci aj hriešnici, pšenica i kúkoľ, ale napriek tomu Cirkev je stále svätá, nie kvôli ľuďom v nej, ale vďaka Bohu, ktorý ju posväcuje.

Život v radosti

Mám pocit, že v chrámoch sa často správame, ako keby sme boli na nejakej smutnej, alebo lepšie povedané vážnej udalosti. Mám pocit, akoby sme prichádzali do chrámu k mŕtvemu Bohu a nemôžeme nič veselé a radostné urobiť, povedať či naznačiť. Akoby bol Boh mŕtvy a my k nemu prichádzame len zo súcitu, len preto, že sa to tak patrí. Vážnu tvár máme nastavenú a pripravenú

dokonale a vždy si ju musíme zanechať za každú cenu. Ale opak je pravdou. Veď každý rok si predsa pripomíname, že vstáva z mŕtvych náš Boh. On žije a chce, aby sme boli radostní. Boh je veselý, radostný, energický a ešte mnoho ďalších prívlastkov by sa mu dalo priradiť, ale nedokázali by sme ho aj tak obsiahnuť. To už je však vec dogmatiky, vráťme sa k radosti.

Radosť v živote a zo života by mala byť jednou z najjasnejších vlastností kresťana. Samotný Pavol nás k tomu vyzýva v Liste Filipanom 4,4: „Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: radujte sa!“ Možno sa pýtate, či bol Pán Ježiš vtipný? Podľa mňa určite. Doba sa mení a humor za čias Pána Ježiša bol vnímaný zaiste inak ako dnes. Jednoducho povedané, to, čo bolo v dobe Ježiša vtipné, nemusí byť vtipné teraz. Často prijímame evanjelium a celkovo texty Svätého písma vážne. Napríklad, nedovolí mi nespomenúť príbeh zo Skutkov, ako sa Pavol rozhovoril a mladý muž menom Eutyhus sedel v okne a zaspal! A ako spal, vypadol z okna (Sk 20, 7-12). Keď som tento text čítal prvýkrát, mal som dojem, že smiech azda neudržím na uzde a budem musieť z kaplnky odísť skôr, akoby som svojím smiechom azda pohoršil bratov. A tiež napríklad predstava dvojhreb jeavy v evanjeliu, ktorá sa snaží dostať cez ucho ihly, vyvolala podľa mňa úsmev na nejednej tvári poslucháča. Taktiež mi príde trochu komická aj predstava, ako jeden z niekdajších posadnutých niekde sedel a tlkol sa kameňmi.

Jedným z mojich obľúbených svätých je Ján XXIII.

Dovolím si taký krátky príbeh z jeho života: Pápež (Ján XXIII.) navštívil v Ríme Nemocnicu Svätého Ducha, ktorú viedli rehoľné sestry. Predstavená, rozrušená z významnej návštevy, sa ponáhľala, a keď prišla, predstavila sa: „Svätý Otec, som predstavená Ducha Svätého.“ „Vy teda máte šťastie. Ja som len Kristov zástupca,“ odpovedal jej pápež. Jestvuje množstvo svätých mužov a žien, ktorí sú oslávení a prežili život radostne, veselo a energicky. A k takému životu sme povolani všetci, a to dosiahneme vtedy, keď sa dokážeme inšpirovať vzorom týchto svätých mužov a žien. Tak preto vás chcem vyzvať, aby ste zanechali staré spôsoby a otvorili dvere dokorán novým. V radostnom tele radostný duch.

Na záver si ešte dovoľím urobiť reklamu na jednu knihu od jezuitského kňaza Jamesa MARTINA s názvom: Radosť, humor, smiech a ich miesto v (duchovnom) živote.

Martin Mičko, 5. ročník

Svätost'
cez
kopirák

Čo vám napadne pri slove SVÄTOSŤ? Myslím, že prvou reakciou mnohých ľudí je niečo ako „to sa mi nikdy nepodarí“ či „to veru nedám“. Niet sa čomu čudovať. Veď v Cirkvi je svätosť mnohokrát spájaná s príbehmi a životmi hrdinov viery, ktorých skutky a spôsoby života sa nám neraz zdajú priveľmi dokonalé alebo vzdialené. Vďaka tomu si môžeme myslieť, že svätosť je iba pre pár vyvolených.

Ak ste čakali, že to teraz všetko vyvrátim, nebude to celkom tak. V skutočnosti je v tom veľa pravdy. Naozaj sa asi nikdy nevypracujeme na takú úroveň. Je to ale našou úlohou? My sa k svätosti nedokážeme dopracovať svojou aktivitou a námahou. Svätosť naplno vystihuje Boha v tom, kým je. On je Svätý. A sväté je všetko, čo sa vzťahuje k nemu. Iba v tomto svetle chápeme jeho príkaz, alebo lepšie povedané jeho pozvanie adresované človeku: „Buďte svätí, lebo ja, Pán, váš Boh, som svätý!“ (Lv 19,2).

Svätosť je Božím poslaním pre nás, ako aj Pavol píše: „To je Božia vôľa, vaše posvätenie“ (1 Sol 4,3). Nebeský Otec každého pozýva, aby mal účasť na tom, čím je on. Naš život sa má vzťahovať k nemu.

Ale vráťme sa ešte na začiatok. Naozaj, svätosť si nikdy nedokážeme vytvoriť. Boh nám ju ponúka ako dar. Dar, ktorý sa oplatí prijať. Tu nie je priestor na akýsi typický slovenský postoj vyjadrený vetou: „Nie, ďakujem“. Keď nám niekto čosi ponúka, myslíme si, že najslušnejšie je odmietnuť. Odmietame prvýkrát, druhýkrát už menej a nakoniec to

prijmeme. Ak nám teda Boh ponúka byť ako on, nie je žiadnym prejavom úcty voči nemu odmietnuť to. V prijatí daru nejde o nás a našu aktivitu. Naše snahy sú zatižené činnosťou darcu. Žiť svätosť znamená nasmerovať svoj život k Bohu. Podobať sa na neho. Dať Boha do centra nášho života. To potom ovplyvňuje naše postoje a konanie.

V skutočnosti je svätosť jedinečným plánom Boha pre náš život. Tu sa skúste krátko zastaviť. Svätý Otec František zdôrazňuje, že je dôležité, „aby každý veriaci objavil svoju vlastnú cestu“ (GE 11). Našou úlohou nie je kopírovať cesty svätosti iných, a to ani v prípade veľkých hrdinov viery. Nebeský Otec nás volá, aby sme u neho hľadali svoj chodník svätosti. Len v modlitbe a v spojení s ním nachádzame tento

originálny, neopakovateľný projekt, ktorým je jeho plán svätosti pre náš život.

Nechajme sa inšpirovať a povzbudiť zápalom, s ktorým svätci nasledovali Božie volanie, ale nedajme sa zviešť z našej cesty snahou kopírovať ich poslanie. Inak sa rýchlo vyčerpáme a skutočnú svätosť nikdy nenájdeme. Nech nám v tom zástupy toľkých svätých vyprosujú potrebnú silu a odhodlanie.

Ak ste sa dostali až potiaľto, chápete, že som tu iba veľmi zľahka načrtol tému svätosti. Odporúčam teda prečítať si ešte stále celkom novú apoštolskú exhortáciu pápeža Františka s názvom *Gaudete et exsultate* (Radujte sa a jasajte). Prajem príjemné čítanie.

Martin Ščúry, 5. ročník

OSEM SMEROVKA

Milí čitatelia, po dlhšej odmlke vám opäť ponúkame možnosť zabojovať o zaujímavú výhru, a to vďaka správne vyriešenej osemsmierovke, ktorú môžete zaslať na vám už známu adresu nášho seminára (str. 2). Výhercu určite poteší CD s názvom „Áno“, od nášho spolubrata Parika Hrma. Držíme palce pri lúštení a tešíme sa na vaše odpovede. 😊

A	I	R	Á	M	A	N	N	A	P	A	M	I	A	T	K	A	R	M	A
O	R	G	A	N	A	N	E	B	O	V	S	T	Ú	P	E	N	I	E	D
L	E	A	R	Z	I	Š	E	A	Ž	T	P	Ť	S	O	N	V	Á	L	S
D	V	J	A	K	Š	O	S	I	E	O	O	H	O	S	T	I	N	A	S
I	A	Z	M	Ř	T	V	Y	C	H	V	S	T	A	N	I	E	Á	Z	M
D	X	R	Ť	A	Ä	K	O	Í	N	I	T	H	R	I	E	P	I	U	C
A	S	V	Ä	T	Y	Ň	A	D	A	Ž	O	L	T	Á	R	Á	M	R	H
K	H	R	O	B	A	N	N	A	N	A	J	K	O	L	E	P	Y	E	S
Á	R	S	V	Ä	T	É	P	R	I	J	Í	M	A	N	I	E	T	J	O
V	Ť	Á	K	R	S	T	I	T	E	L	N	I	C	A	B	Ž	U	L	S

HOSTINA, HROB, IZRAEL, JERUZALEM, KADIDLO, KRSTITELNICA, NANEBOVSTÚPENIE, OLTÁR, ORGAN, PAMIATKA, PANNAMÁRIA, POSTOJ, POŽEHNANIE, PÁPEŽ, SLUŽBA, SLÁVNOSŤ, SOŠKA, SVĀTOSŤ, SVĀTYŇA, SVĀTÉPRIJÍMANIE, TRADÍCIA, TYMIÁN, XAVER, ZMRŤVYCHVSTANIE, ŽIVOT

A rovnako sme sa rozhodli opäť otvoriť rubriku s názvom **Opýtajte sa!** Ak máte teda otázku, ktorá sa týka akejkoľvek oblasti viery, seminára či nášho života v seminári zašlite nám ju poštou alebo e-mailom (str. 2).

Ďakujeme

Narcis

Jazero, hlbina
Povrch je slabina
Bezpečná zdanlivo
Pokojná hladina

Jazero, hlbina
Hnedé oči, zväbi ma
Láskavosť, v duši mier?
Bezodnosť, zmier sa, zmier

Pokojná hladina
Ten pokoj schváti ma
V zovretí umieram
Zomretý uzieram:
Nevzletí z hrude hlas

Hladina zväbi tak
Túžobné srdce dnes
Povrch tak neraz chce
O sebe vydať zvesť

Bezpečné hlbiny
Neskrotné plytčiny
Povrchné lákanie
Podvodné lapanie
Hlboké sklamanie

Jazero, hlbina
Bezpečná, keď vníma
Ten, kto v ňu nahliada
Že povrch sieť spríada

Patrik Hrmo, 4. ročník